

וחכמים פוטרין.

אמר רבי מאיר ראייה לדבריו: אם הביאו והשניים עדים בידי מיתה החמורה, שאם העידו עליו שעבר בזדון עברה שיש בה מיתה בית דין הרגין אותו על פיהם, ואפילו אם

עד אחד אומר: אבל, והוא, האדם שמעיד עליו העד שאכל, אומר: לא אבלתי! הרי הוא פטור מקרben.

שנים או מרים: אבל, והוא עצמו אומר: לא אבלתי!⁽⁴⁾ **רבי מאיר מהחיב חטאת⁽⁵⁾:**

4. התוס' הקשו, הלא למדנו בערכין [כא], שהכי חטאות ואשמות אין ממשכנים אותם. ואם כן כל הנידון של חיוב קרבן הוא רק ביןינו ובין עצמו, ומماחר שהוא עצמו יודע שלא חטא, ודאי שלא ריצה להביא קרבן.

ובבמota [פו] בתרצחו התוס', שדין זה שאין ממשכנים נאמר רק באופן הרגיל, שאנו מניחים שביביא קרבנו לבסוף, שהרי רוצה שהיה לו כפירה. אבל בנידון שלנו, שאומר שלא חטא, מצד עצמו הוא לא יביא את הקרבן, ומماחר שהעדדים נאמנים [לදעת רבי מאיר], لكن קופים אותו להביא. ועיין עוד בתוס' כאן.

5. הקשה בקבוץ העורות [ס"ג], הרי הדיין הוא שאין חטא מכפרת ללא תשובה, ומماחר שהוא עצמו צווה ואומר לא חטאתי, בודאי אינו שב בתשובה מהטा זה. ותירץ, שיעיר הדיין שתשובה מעכבה בכפרת הקרבן, אין זה ממש שכדי להתכפר אין די בהקרבת הקרבן אלא צריך גם תשובה, אלא הגדר הוא, שמאחר וחטא, אם רשותים תועבה", וכל זה הוא כדיודע שחטא. אבל ככל דעתו לא חטא כלל, נמצא שאיןו רשע בכך שלא שב בתשובה, שהרי לפי דעתו אין לו חטא שישוב עליו.

ועדיין יש להתבונן בזה, כמה שלמדנו לעיל [ז], שהאומר "לא תכפר עלי חטאתי", איןנו מתכפר בה, אף על פי שבתשובה מהטאו, ופירוש רשי" ש, שדין זה נלמד ממה שנאמר "לרצונו", והרי גם כאן, הרי הוא כאמור לא תכפר עלי חטאתי.

היתה אשה אחרת אומרת לא אבל, היה מהובייב בקרben על פיה, ואילו לעניין גולן, מבואר בקדושים [טו], שאין לו נאמנות כלל אפילו עד אחד.

ולכארורה כל מה שנתחדש במשנתנו שאשה נאמנת עד אחד, הוא רק לעניין חיוב קרבן, שבאמת מצד גדרי עדות דיסורין, לא היה עד אחד צריך להיות נאמן בזו, הוαιיל והוא בא להוציאו הדבר מחזקתו הקודמת, דהינו שלא היה מהובייב בקרben, אלא שלמדו בגמרה מן הפסוק "או הודיע אליו" שהוא נאמן על כך וומשם למדנו לכל האיסורים שהוא גם כן נאמן לאסור ולטמא, וככפי שיבואר בהערה 6, ונתחדש במשנתנו שגם האשה כשרה לעדות זו. אבל בעיקר הדיין שעד אחד נאמן באיסורין, הדבר פשוט מאד שהאשה נאמנת בו, שהרי עיקר דין זה לומדים מנהמות האשה, כמו שכתבו התוס' בגיטין [ב ב] שזו נלמד מ"וספרא לה", של ספירת שבעה ימים נקיים מרדם של אשה זבה, והר"ן בקדושים [כט] כתוב גם כן בדברי התוס', שגולן אינו נאמן לאסור את המותר.

והרמ"א [יוז"ד קכז א] כתוב, שכל הפטולים לעדות, כשרים לעדות דיסורין, והש"ך [כ] עמד בזו, שדברי הרמ"א הם להיפך مما שכתב הר"ן בקדושים. והעורך לנדר מיישב דברי הרמ"א, שדברי הר"ן והתוס' לעניין גולן נאמרו רק בגולן הפסול מן התורה. אבל גולן שפסול רק מדרבנן, למדנו בראש השנה [כט] שדיןו שוה לאשה לעניין עדות, עיי"ש, וכונת הרמ"א להכחיש רק בפסולי עדות מדרבנן.